

สรุปประเด็นสำคัญข้อมูลในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. 2548

สถานการณ์โรค/ภัยที่สำคัญ

(วันที่ 8 - 17 เมษายน พ.ศ. 2548)

สรุปเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2548 เวลา 16.00 น.

โดย คณะอนุกรรมการศูนย์ข้อมูลการบาดเจ็บ กระทรวงสาธารณสุข

จากข้อมูลอย่างเป็นทางการ 3 ระบบ คือ

- ◆ ข้อมูลของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย (ทุกจังหวัดทั่วประเทศ)
- ◆ ข้อมูลระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ (IS) 14 รพม. / รพศ.
- ◆ ข้อมูล EMS ของกระทรวงสาธารณสุข (ทุกจังหวัดทั่วประเทศ)

ยอดผู้บาดเจ็บ/ตายรวมทั้งประเทศ (ปก.)

เปรียบเทียบข้อมูลการบาดเจ็บและตายจากอุบัติเหตุจราจรในช่วงเทศกาลสงกรานต์
ปี พ.ศ. 2547 - 2548 (จำนวน 10 วัน)

ปี พ.ศ.	ข้อมูลมหาดไทย (ทางการ)	
	บาดเจ็บ	ตาย
2547	36,642	654
2548	16,395	522
การเพิ่ม/ลด (+เพิ่ม/-ลด)	-55.3	-20.2

ข้อมูลผู้บาดเจ็บรุนแรง (ระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ Injury Surveillance –IS)

- จำนวนผู้บาดเจ็บรุนแรงมีแนวโน้มลดลง (-2%) จากปี 2547
- เด็ก < 15 ปีบาดเจ็บรุนแรงใกล้เคียงกับปี 2547

พฤติกรรมเสี่ยงในผู้บาดเจ็บรุนแรง (admit / observe / ตาย)

- การดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่ที่บาดเจ็บรุนแรง ในภาพรวมลดลงเล็กน้อย จาก 59% เป็น 58% (-1%)
- สัดส่วนการดื่มแอลกอฮอล์สูงสุดของช่วงเทศกาลสงกรานต์พบใน วันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2548 70.2% เช่นเดียวกับปีที่แล้ว (71.7%)
- การไม่ใช้หมวกนิรภัยเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เป็น 86.8% (+ 1.2%) พบชัดเจนในผู้ขับขี่ ซึ่งการไม่สวมหมวกนิรภัยนี้ มักพบร่วมกับการเสพยาเพิ่ม และพบร่วมกันชัดเจนในช่วงเลี้ยงฉลองและเล่นน้ำสงกรานต์ คือ วันที่ 12, 13 และ 14 เมษายน ผู้ขับขี่ไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 82.7, 92.3 และ 87.4 ตามลำดับ และสูงสุดวันที่ 13 เมษายน เช่นกัน

พฤติกรรมเสี่ยงในเด็กที่บาดเจ็บรุนแรง

- จำนวนเด็ก < 15 ปี บาดเจ็บรุนแรง เป็นผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ เพิ่มขึ้น 3% เดินเท้าเพิ่มขึ้น 10% ซึ่งน่าจะมาจากการเล่นน้ำสงกรานต์ข้างถนนและบนถนน
- ไม่สวมหมวกนิรภัย เพิ่มขึ้น +4% เป็น 96.3% ทั้งที่หมวกที่ได้มาตรฐานมีจำหน่ายแล้ว
- ดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่ลดลง แต่ในเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี เพิ่มขึ้นถึง +17% เป็น 56.4%

EMS และการส่งต่อผู้บาดเจ็บรุนแรงมายังโรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวัง

- การนำส่งโดยหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน เพิ่มขึ้นเป็น 19.6% (+ 7%) มูลนิธินำส่งลดลงเล็กน้อย เป็น 27.8% (-1%)
- การส่งต่อผู้บาดเจ็บรุนแรง (refer) โดยไม่ได้ไปโรงพยาบาลดูแลการหายใจ มีสัดส่วนลดลงเล็กน้อย แต่ยังคงต้องเร่งพัฒนาและสืบค้นปัญหาอุปสรรค ทั้งเรื่องการขาดการดูแลการหายใจ (6.9%) และการเข้าเผือกชั่วคราว (9.1%) ซึ่งยังไม่ได้ตามเกณฑ์ (เกณฑ์มาตรฐาน < 5%)

ข้อมูลการให้บริการการแพทย์ฉุกเฉิน (EMS) เฉพาะอุบัติเหตุจราจร (ศูนย์เรนทร)

- ในปีนี้ขยายเครือข่ายครอบคลุมทั่วประเทศทำให้การให้บริการ EMS เฉพาะอุบัติเหตุจราจรเพียงอย่างเดียว ในช่วงเทศกาล 10 วันที่ผ่านมาเพิ่มสูงขึ้นกว่าปี 2547 67.8 % (ปี 2547 = 1,639 ครั้ง ปี 2548 = 2,751 ครั้ง) ให้บริการเฉลี่ย 3.6 ครั้ง/วัน/จังหวัด (สัดส่วนการให้บริการ EMS ในเรื่องอุบัติเหตุจราจร ประมาณ 65 % ของการให้บริการผู้เจ็บป่วยทั้งหมด)

- 1) ให้บริการผู้บาดเจ็บขั้นสูง (ALS) สูงมากเป็นกว่า 2 เท่าของปีที่แล้ว (ปี 2547 = 443 ครั้ง ปี 2548 = 922 ครั้ง)
- 2) ให้บริการผู้บาดเจ็บขั้นพื้นฐาน (BLS) ซึ่งสำคัญมากสำหรับการบาดเจ็บ สูงกว่าปีที่แล้ว 52.9% (ปี 2547 = 1,196 ครั้ง ปี 2548 = 1,829 ครั้ง)

- ช่วงเทศกาลเพียง 3 วัน (13 - 15 เมษายน พ.ศ. 2548) ให้บริการสูงถึง 36.4% (1,002 ครั้ง) ของการบริการตลอดช่วงเทศกาลนี้ และสูงสุดในวันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2548 (442 ครั้ง)

- การแจ้งเหตุ โดยประชาชนทางโทร 1669 เพียง 16.9 % ลดลงจากปีที่แล้ว (-6.2%) อาจเนื่องจากการปรับระบบ เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2548 ที่ยังไม่ได้ประชาสัมพันธ์ล่วงหน้ามากพอ และมีหมายเลขอื่น ๆ ให้บริการด้วย

- ความรวดเร็วของการให้บริการ (รับแจ้งเหตุจนรถพยาบาลถึงที่เกิดเหตุ-response time) มาตรฐานที่กำหนดไว้ไม่เกิน 10 นาที

- ปี 2548 เร็วตามมาตรฐานที่กำหนด 80.7 % (< 10 นาที = 2,222 ครั้ง)
- ไม่เกิน 5 นาที มีถึง 49.6% (< 5 นาที = 1,365 ครั้ง)

- การบริการ ณ จุดเกิดเหตุ

- รักษาและนำส่งสถานพยาบาลสูงถึง 76.4 %
- ไม่พบเหตุ 7.3%

(นอกนั้นจะเป็นการรักษา ไม่นำส่ง, แนนากลับ, ตายก่อนหน่วยไปถึง) มีเพียง 0.3% เท่านั้นที่รักษาและตายขณะนำส่ง

- นครราชสีมา มีผู้บาดเจ็บและตายสูงสุด แต่เป็นจังหวัดที่ให้บริการ EMS ในเทศกาลสูงที่สุด (26 ครั้ง/วัน) ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรได้รับการนำส่งโดย EMS ถึง 41.1% (บาดเจ็บวันที่ 8 - 17 เมษายน = 659 คน, ให้บริการ 264 ครั้ง: ผู้บาดเจ็บ 271 คน)

หมายเหตุ ผู้บาดเจ็บรุนแรงหมายถึง ผู้บาดเจ็บที่ Admit, Observe, ตาย

แหล่งข้อมูล 1. รายงานปฏิบัติการรายวันของศูนย์เรนทร (www.moph.go.th)

2. รายงานเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

